

Sygn. akt VI ACa 1626/13

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ewa Zalewska

Sędzia SA – Irena Piotrowska (spr.)

Sędzia SO (del.) – Marcin Strobel

Protokolant: – sekr. sąd. Mariola Frąckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki w W.

o zmianę taryfy

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 25 kwietnia 2013 r.

sygn. akt XVII AmE 195/10

postanawia:

I. uchylić zaskarżony wyrok i umorzyć postępowanie w sprawie;

II. nie obciążać (...) Sp. z o.o. w G. kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1626/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 września 2010r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes Urzędu) odmówił zmiany taryfy dla ciepła zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu z dnia 19 marca 2010r. wskazując , że w sprawie nie zachodzą określone przepisami prawa przesłanki uzasadniające zmianę ostatecznej decyzji administracyjnej.

(...) Sp. z o.o. w G. wniosło odwołanie od tej decyzji zarzucając naruszenie art.23 st.2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006r. Nr 89, poz.625 ze zm.) w związku z §27 ust,1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz. U. z 2006r. Nr 193, poz. 1423) – dalej rozporządzenie taryfowe,art.155 k.p.a. w związku z §27 ust.1 rozporządzenia taryfowego, art.155 k.p.a. w związku z art.45 Prawa energetycznego oraz art.77§1 k.p.a., art.8 k.p.a. i art.9 k.p.a.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie.

W motywach tego rozstrzygnięcia wskazano , że w następstwie nieprzewidzianych zmian taryf dla Elektrociepłowni (...) oraz dla (...) (głównych dostawców powoda) wzrosną koszty prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej jednak zaistniały wzrost kosztów nie doprowadzi do prowadzenia tej działalności poniżej kosztów uzasadnionych. Przychody powoda będą niższe od planowanych ale pozostaną utrzymane na poziomie wyższym od kosztów prowadzonej działalności gospodarczej. Podniesiono , że zgodnie z treścią art.155 k.p.a. decyzja ostateczna może być w każdym czasie za zgodą strony zmieniona lub uchylona przez organ administracji publicznej jeżeli nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. W ocenie Sądu pierwszej instancji słuszny interes strony w zmianie decyzji taryfowej polega na potrzebie ustalenia cen i stawek opłat w taryfie na poziomie zapewniającym pokrycie ponoszonych przez przedsiębiorcę kosztów uzasadnionych związanych z prowadzona działalnością. Uznano , że nieprzewidziany wzrost kosztów uzasadnionych powoda nie doprowadził do świadczenia przez niego usług dla odbiorców po cenach i stawkach opłat, które w zatwierdzonej taryfie nie gwarantowały zwrotu tych kosztów. Stwierdzono ,że mimo wystąpienia okoliczności nieprzewidzianych przy planowaniu taryfy nie została spełniona przesłanka wystąpienia słusznego interesu strony gdyż na skutek wzrostu kosztów prowadzenia działalności powód nie był zmuszony do działania poniżej tych kosztów. Brak zatem przesłanki zasługującego na ochronę interesu powoda , która uzasadniałaby zmianę decyzji o zatwierdzeniu taryfy w trybie art.155 k.p.c. i dlatego oddalono odwołanie.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty : naruszenia art.47 ust.2 w zw. z art.45 oraz art.23 ust.1 pkt 2 i 3 Prawa energetycznego, §28 rozporządzenia taryfowego w zw. z art.155 k.p.a., art.45 ust.1 pkt 3 Prawa energetycznego w zw. z art.155 k.p.a., art.155 k.p.a. oraz art.233§1 k.p.c. i art.328§2 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty powód domagał się uchylenia w całości zaskarżonej decyzji z dnia 10 września 2010r. i umorzenia postępowania z wniosku powoda o zmianę taryfy.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył , co następuje.

Zaskarżony wyrok nie mógł się ostać .Apelacja musiała odnieść skutek, choć z innych powodów i w nieco innym zakresie niż wskazano w apelacji.

Poza sporem w sprawie jest , że ostateczna decyzja o zatwierdzeniu taryfy dla powoda z dnia 19 marca 2010r. obowiązywała do dnia 31 marca 2013r.(k.248 akt). Zaskarżony wyrok został wydany przez Sąd Okręgowy w dniu 25 kwietnia 2013r., czyli już po wygaśnięciu decyzji taryfowej. Decyzja o zatwierdzeniu taryfy dla przedsiębiorstwa jest decyzją administracyjną "okresową", która wygasa z ostatnim dniem okresu, na jaki została zatwierdzona taryfa. W konsekwencji zmiana takiej decyzji po upływie okresu, na jaki zatwierdzono taryfę, nie jest możliwa. Przepis art. 155 k.p.a. ma zastosowanie do takich decyzji, które nie zostały jeszcze "skonsumowane", a zatem takich, których cel nie został jeszcze całkowicie zrealizowany.(por. wyrok SN z dnia 26 listopada 2012 r. III SK 7/12 ,wyroki SN z dnia 10 czerwca 2009 r., III SK 42/08; z dnia 5 czerwca 2007 r., III SK 7/07; z dnia 26 lutego 2004 r., III SK 5/04; z dnia 4 marca 2004 r., III SK 7/04). W konsekwencji zmiana takiej decyzji po upływie okresu, na jaki zatwierdzono taryfę, nie jest możliwa (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2009 r., III SK 42/08). Sąd Okręgowy, jak wynika to wyraźnie z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, orzekł z uwzględnieniem wspomnianej linii orzecznictwa. Dla zmiany lub uchylenia na podstawie art. 155 k.p.a. decyzji, na mocy której strona nabyła prawo, niezbędne jest spełnienie następujących przesłanek:

- 1) istnienie decyzji ostatecznej, 2) za jej uchyleniem lub zmianą przemawia interes społeczny lub słuszny interes strony,
- 3) zgoda strony na zmianę lub uchylenie decyzji, 4) brak przeciwwskazań w przepisach ustaw szczególnych.

Wspomniane w art. 155 k.p.a. uwzględnienie interesu strony należy rozumieć w ten sposób, iż mając do wyboru możliwość korzystniejszego dla niej rozstrzygnięcia, niepozostającego w kolizji z obowiązującym porządkiem prawnym, organ działając w granicach uznania administracyjnego przyjmuje ten sposób orzekania, zmieniając decyzję mniej korzystną dla strony na korzystniejszą (wyrok NSA z 10 października 2008 r., I OSK 398/08). Dlatego przepis art. 155 k.p.a. ma zastosowanie do takich decyzji, które nie zostały jeszcze "skonsumowane", a zatem takich, których cel nie został jeszcze całkowicie zrealizowany (wyrok NSA z dnia 27 września 2012 r., I GSK 1429/11). Wspomniane powyżej wymogi odnoszące się do istnienia decyzji oraz jej nieskonsumowania wynikają z założenia, zgodnie z którym art. 155 k.p.a. stosuje się wówczas, gdy uchylene decyzji ostatecznej zmieni na przyszłość sytuację prawną strony, co do wykonywania przez nią uprawnień lub obowiązków wykreowanych wcześniej wydaną decyzją ostateczną (wyroki NSA z dnia 27 września 2012 r., I GSK 1429/11; z dnia 4 stycznia 2012 r., II OSK 828/11).

Wniosek o dokonanie zmiany ostatecznej decyzji może stanowić przedmiot rozpoznania tylko wówczas, gdy decyzja ta pozostaje w obiegu prawnym w chwili orzekania (wyroki NSA z dnia 14 października 1999 r., IV SA 1440/97, LEX nr 48240; z dnia 9 listopada 2006 r., II OSK 1316/05, LEX nr 310883; z dnia 17 września 2009 r., II OSK 1406/08). W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego przyjęto, że utrata mocy obowiązującej decyzji powoduje, że nie może być ona zmieniona lub uchylona w trybie art. 155 k.p.a., gdyż nie ma przedmiotu zmiany lub uchylenia (zob. np. wyroki z dnia 22 września 2009 r., II OSK 1431/08; z dnia 17 września 2009 r., II OSK 1406/08). Dlatego art. 155 k.p.a. nie znajduje zastosowania "do decyzji terminowej, której ważność wygasła na skutek upływu terminu, do którego decyzja ta miała obowiązywać nawet w sytuacji, gdy wniosek o zmianę decyzji ostatecznej, na podstawie której strona nabyła prawo, złożono jeszcze w okresie obowiązywania decyzji terminowej" (wyrok NSA z dnia 17 września 2009 r., II OSK 1406/08). Stąd też wygaśnięcie uprawnień albo obowiązków adresata decyzji powoduje, że niedopuszczalna jest ingerencja prowadząca do zmiany lub uchylenia wyżej wymienionej decyzji ostatecznej w trybie art. 155 k.p.a., a w konsekwencji postępowanie z wniosku o zmianę ostatecznej decyzji w trybie art. 155 k.p.a. staje się bezprzedmiotowe (wyrok NSA z dnia 23 stycznia 2008 r., I GSK 431/07).

Odnosząc powyższe zapatrywania do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny stwierdza, że po upływie okresu, na jaki taryfa została zatwierdzona nie jest możliwe merytoryczne rozpoznanie wniosku przedsiębiorstwa energetycznego o zmianę w trybie art. 155 k.p.a. decyzji zatwierdzającej taryfę. Nie można ukształtować w wyniku zmiany decyzji sytuacji wnioskodawcy na przyszłość, skoro taryfa, o zmianę której przedsiębiorstwo wnioskuje, nie jest przez nie stosowana. W konsekwencji należało uchylić zaskarżony wyrok i umorzyć postępowanie w sprawie, bowiem oddalenie odwołania powoda na podstawie art. 155 k.p.a. jest merytorycznym odniesieniem się do żądania, będącym konsekwencją niespełnienia przesłanek materialnoprawnych, wynikających z tego przepisu (wyroki NSA z dnia 11 maja 1999 r., I SA/Wr 220/97 z dnia 24 kwietnia 2012 r., II OSK 188/11).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386§3 k.p.c. orzeczono, jak na wstępie.

O kosztach procesu postanowiono na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając fakt, że odwołanie wpłynęło do Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 18 listopada 2010 r., zaś pierwszy termin rozprawy wyznaczono dopiero na dzień 25 kwietnia 2013 r., a więc po upływie trzyletniego okresu obowiązywania taryfy zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 19 marca 2010 r.